Om coleopterfaunan i Ombergstrakten.

Tillägg. (Jmf. Ent. Tidskrift 1931.)

Av

THURE PALM.

Under de båda år, som förflutit, sedan en redogörelse för Ombergstraktens coleopterfauna under ovanstående rubrik nedskrevs, har en del nya skalbaggfynd gjorts, vilka äro ägnade att komplettera den tidigare förteckningen. Även denna gång har jag haft förmånen att av äldre och mera erfarna kolleger få anlita hjälp vid en del bestämningar och tackar härför i främsta rummet Redaktör A. Jansson, Örebro, och D:r O. Sjöberg, Loos. Med beteckningen (A. J.) resp. (O. S.) angives i det följande, vilka arter dessa herrar granskat.

Notiophilus pusillus Waterh. (*bigeminus* Thoms.) — *Vät.*[1]: Nässja. 24/9 29. 2 ♂♂ i det tunna växttäcket, huvudsakligen bestående av xerofila gräs, gles ljung, lavar och (omkring enbuskarna) mossor, som kläda sandkullarna nära Vätternstranden.

Enligt T. Munster (Norsk E. T. B. I. H. 5) skall även ♀ av *pusillus* kunna skiljas från den närbesläktade *aquaticus* L. på de enkla rader av fina punkter, som hos den förra arten vid stark förstoring äro synliga i 4—7 täckvingmellanrummen men som hos den senare alldeles saknas. Båda mina ex. äga dylika punktrader (vilka D:r Spaeth i sin översikt av de palearktiska *Notiophilus*-arterna ej tillägger stor vikt för artskiljandet) och ha även i övrigt alla de kännetecken, som utmärka normalt utvecklade ex. av *pusillus*. Den i de mest begagnade tyska handböckerna (t. ex. Reitters Fauna) angivna huvudskillnaden mellan *pusillus* och *aquaticus* — elytra med 2 resp. 1 praeapicalpunkter — synes ej alltid vara tillräcklig för att hålla arterna i sär. Så äger jag t. ex. ett *aquaticus*-ex., som har 1 porpunkt på vänstra men 2 porpunkter på högra täckvingspetsen.

Chlaenius tristis Schall. — *Tåk.:* Väversunda. Enligt vad Redaktör A. Jansson meddelat mig, har han för många år sedan tagit 1 ex. på en dikesslänt nära sjön.

Dromius longiceps Dej. — *Tåk.:* Källstad 11/4 30. 1 ex. vid sållning av löv under videbusksnår å mycket fuktig, med glesa vassbestånd bevuxen strandmark.

[1] Angående förkortningar för traktens faunområden se Ent. Tidskr. 1931, p. 14!

Artens förekomst vid Tåkern var överraskande, enär det enda förut kända svenska fyndet av *D. longiceps* (Ent. Tidskr. 1913, p. 383) gjordes av Jansson under helt andra ekologiska förhållanden, nämligen bland Elymus-ruggarna på Skäldervikens stranddyner. Emellertid är arten i Danmark (enl. Danmarks Fauna) funnen på sumpig mark i vasspipor och i Mellaneuropa (enl. Ganglbauer) under sälgbark och på sälgbuskar, varför dess levnadssätt vid Tåkern synes väl överensstämma med vad som i de utländska källorna anföres.

Haliplus fulvicollis Er. — *Hol.:* Under högsommaren ej sällsynt i skogskärr.

H. Heydeni Wehncke — *Htr.:* Ej sällsynt i olika slag av stillastående vatten, dock oftast i skogskärr.

H. immaculatus Gerh. — *Htr.:* Funnen flerstädes och ofta i stort antal. Synes föredraga stillastående vatten med rik växtlighet i slättområdet.

Hydroporus angustatus Sturm. — *Tåk.:* Holmen. 7/6 31. 1 ex. i vattensamling å översvämmad sumpäng.

H. neglectus Schaum. — *Hol.:* St. Åby s:n. 29/5 30. 1 ♂ i skogskärr.

H. notatus Strm. — *Hol.:* St. Åby s:n. 26/5 30. 1 ex. i skogskärr.

H. piceus Steph. — *Vät.:* Nässja. 1 ex. i driftranden.

H. scalesianus Steph. — Om denna arts levnadssätt kan ytterligare meddelas, att den under augusti månad tagits i antal i Sphagnum vid kanten av en liten skogstjärn i Holaveden.

H. fuscipennis Schaum. — *Tåk.:* Furåsa. 13/5 28. 2 ex. i temporär vattensamling på lerbotten i strandskogen. (A. J.). — Ett av ex. är en ♀ med översidan retikulerad så när som på ett triangulärt parti omkring skutellen. (Jmf. Ent. Tidskr. 1922, p. 21—22).

Agabus subtilis Er. — *Hol.:* St. Åby s:n. 2 ex. i skogskärr.

A. unguicularis Thoms. — *Tåk.:* 3 ex. funna i driftranden och i vattengropar i sumpängarna.

Gyrinus Thomsoni Zaitz. — *Htr.:* Utbredd såväl i slätt- som skogsområdet, dock uppträdande talrikast i det senare.

Phloeopora angustiformis Baudi — *Hol.:* Rök s:n. 31/7 31. 1 ex. under barken av en torr hagmarksasp (A. J.). — Förut tagen av Jansson (Ent. Tidskr. 1915, p. 206) i Närke under tallbark och av mig i Norrbotten likaledes under tallbark.

Ocalea picata Steph. — *Vät.:* Alvastra. 1 ex. under detritus å småstenig grusstrand.

Ilyobates? nigricollis Payk. — *Hol.:* St. Åby s:n. 17/7 30. 1 ex. i Sphagnum vid kanten av en vattengrop å öppen kärrmark. — Rök s:n. 17/6 31. 1 ex. håvat i skogskärr.[1]

[1] Båda ex. avvika genom sin storlek (6—6,5 mm.) från den vanliga *nigricollis*-typen. Då de dessutom skilja sig från denna i kroppsform och punktering, kan det här möjligen röra sig om en ny, hittills obeskriven art.

Aleochara villosa Mnnh. — *Dag.*: Holmen. 31/3 30. 1 ex. bland multnande, av stallsafter genomdränkt halmavfall. — *Omb.*: Elstorp. 30/4 30. 1 ex. flygande i eftermiddagssolen i yngre granplantering.

Microglotta gentilis Märkel — *Omb.*: Mickelstorp. 7/5 31. Ett par ex. i gammal naturskog av gran med insprängda åldriga ekar, tagna vid sållning av torra löv intill rothalsen av ekarna. *Formica*- och *Myrmica*-arter sprungo talrikt omkring bland löven. — Höje äng. 4/8 31. 1 ex. krypande på golvet i ett uthus. — *Hol.*: St. Åby s:n. 19/8 31. 1 ex. i gammalt fågelnäste under barken av en murken ek.

M. marginalis Gyll. — *Omb.*: Mickelstorp. 7/5 31. 4 ex. i sällskap med *gentilis* å förutnämnda lokal.

M. pulla Gyll. — *Omb.*: Mickelstorp. 7/5 31. Ett 10-tal ex. tillsammans med de båda föregående arterna.

Oxypoda procerula Mnnh. sensu Munster. — *Htr.*: Tillsammans med *O. elongatula* Aubé vid myrkanter och sjöstränder och lika allmän som denna.

O. bicolor Rey. — Av denna art, som i den tidigare förteckningen intogs med frågetecken, föreligga nya fynd, nämligen *Omb.*: Stocklycke äng. 24/4 30. 3 ex. bland löv vid alrötter och *Hol.*: Rök s:n. 16/5 30. 1 ex. bland fuktiga löv vid sjöstrand. — D:r O. Sjöberg har i Loos (Hälsingland) funnit samma art, vilket vi genom jämförelse av ex. övertygat oss om. Eftersom Bergmester Munster godkänt Sjöbergs bestämning av arten som *bicolor* och D:r Bernhauer varit determinator av mina ex., torde det med all säkerhet vara den nämnda arten.

O. lucens Rey — *Hol.*: St. Åby s:n. 14/8 31. 4 ex. i den fuktiga mossan å murkna ekar, som stå insprängda i barrskogen (A. J.).

O. recondita Kr. — *Hol.*: St. Åby s:n. 3/8 31. 2 ex. i murken ek (A. J.).

Atheta (Aloconota) insecta Thoms. — *Vät.*: Några ex. under detritus å sandig-grusig strand.

A. (s. str.) pilicornis Thoms. — *Htr.*: Stundom talrik i skivsvampar på mossrik skogsmark, men också funnen under barken av murkna träd.

A. (Metaxya) hygrotopora Kr. — *Vät.*: Ett par ex. under detritus på sandig-grusig strand.

A. (Liogluta) oblonga Er. — *Omb.*: 24/4—19/5 31. 3 ex. på skogsmark under fuktig mossa vid trädrötterna.

A. (Hydrosmecta) thinobioides Kr. (= *longula* Heer) — *Vät.*: Alvastra. 10/5 31. 2 ex. under småstenar på lerstranden nära vattenkanten.

A. (Datomicra) sahlbergiana Bernh. — *Omb.*: 18/10 30. 1 ex. vid håvning å gräshygge (A. J.).

A. (Dimetrota) intermedia Thoms. — *Omb.:* 27/5 30. 1 ex. vid eksaft. — 6/8 30. 1 ex. på färsk kospillning.

A. (Dimetrota) cadaverina Bris. — *Omb.:* 1 ex. i rutten skivsvamp. (A. J.).

A. (Dimetrota) laevana Rey — *Omb.:* 28/4 30. 2 ♂♂ flygande i barrskogsglänta. — 6/8 30. 1 ex. vid färsk kospillning i skogen.

Myrmedonia (Zyras) funesta Grav. — *Omb.:* Höje äng. April 1930. 3 ex. under torra löv och barkstycken vid foten av en granstubbe, bebodd av *Lasius fuliginosus*.

M. cognata Märkel — *Omb.:* Talrik i sällskap med föregående.

M. laticollis Märkel — *Omb.:* Ett 10-tal ex. tillsammans med föregående. — I april och maj följande år besöktes åter stubben, som då ännu hyste myrarten, men icke ett enda imago-ex. av någon *Myrmedonia*-art kunde vid dessa tillfällen iakttagas, oaktat en hel del lämnats i fred föregående år.

M. limbata Payk. — *Tåk.:* Ramstad. 11/5 30. 1 ex. på den gräsklädda och torra kanalbanken i närheten av ett *Lasius flavus*-samhälle.

Homalota plana Gyll. — *Omb.:* Ett par ♂♂ under barken av en torr alm.

Leptusa (Pachygluta) ruficollis Er. — *Omb.:* 29/4 31. 1 ♂ under den lossnande barken av murken ek.

Placusa complanata Er. — *Omb.:* 8/4 31. Allmän bland träflisor vid en ipidangripen granstubbe. Enstaka ex. även under barken i ipidgångarna.

Gyrophaena minima Er. — *Hol.:* St. Åby s:n. 1 ♂ i skivsvamp på kullblåst asp.

Myllaena brevicornis Matth. — *Hol.:* Rök s:n. 1 ex. i lövsträng vid sumpig sjöstrand.

Conosoma (Conurus) bipunctatum Grav. — *Hol.:* Rök s:n. 27/7 31. 2 ex. under barken av murken ek.

Mycetoporus Brucki Pand. — *Hol.:* St. Åby s:n. 18/5 30. 1 ex. på mossrik, högländ skogsmark under en hög av grangrenar med de gröna barren ännu kvarsittande (A. J.).

M. bimaculatus Boisd. — *Tåk.:* 1 ex. i strandskogens mossa. — *Omb.:* 1 ex. i skogsmossa.

M. *Baudueri* Rey. — *Omb.:* 16/10 30. Ett par ex. vid håvning å gräshyggen (det. Hellén).

Bryoporus crassicornis Mäkl. — *Vät.:* Alvastra. 19/5 31. 1 ex. bland detritus på smästenig strand ej långt från Omberg. — Arten, som överallt räknas som en stor sällsynthet och som uppgives leva i svampar och fuktig mossa, är i vårt land funnen i Jämtland (Friesendal) och vid Abisko (Brundin). Den är dock icke såsom *B. punctipennis* Thoms. en utpräglat nordlig-östlig art utan är,

utom i Sverige och Finland, också tagen i Danmark, England, Luxemburg, Galizien, Balkan och Pyreneerna.

Heterothops praevia Er. — Denna art är i den tidigare förteckningen upptagen under det felaktiga namnet *H. dissimilis* Grav., vilken utgår ur traktens fauna. — Med hänsynstagande endast till huvudets form kan en felbestämning lätt ske, emedan tinningarnas hörn hos *praevia*[1] äro mindre framträdande än hos *binotata* Er. och, som det synes, även än hos v. *nigra* Kr. av *praevia*. *Dissimilis*, varav jag äger ex. från Skåne, är genomsnittligt mindre och smalare än *praevia*, har smalare ovalt huvud med fullständigt avrundade tinninghörn, kortare täckvingar samt fint och tätt punkterad bakkropp utom mot spetsen, varest punkterna stå glesare. Hos *praevia* är däremot hela bakkroppen mycket fint och tätt punkterad, varigenom den erhåller en något matt, svagt sidenaktig glans.

Quedius fulgidus F. — *Omb.*: I D:r Mortensons kollektion funnos 2 *Quedius*-ex., som på grund av tveksamhet vid bestämningen ej omnämndes i den tidigare förteckningen, men som senare visat sig vara *fulgidus* F.

Q. brevicornis Thoms. — *Hol.*: Rök s:n. 31/7 31. 1 ex. i det inre i en murken hagmarksasp. — St. Åby s:n. 19/8 31. 1 ex i ett gammalt fågelnäste under barken av murken ek.

Q. microps Grav. — *Hol.*: St. Åby s:n. 3/8 31. 1 ex. i den alldeles söndermultnade veden i en ihålig hagmarksek.

Philontus longicornis Steph. — *Tåk.*: Lindön. 1 ex. i kospillning.

Gabrius appendiculatus Sharp. — *Dag.*: 6/11 30. 1 ♂ under halmkompost på fuktig mossjord.

G. pennatus Sharp — *Tåk.*: Ej sällsynt vid stranden och i strandskogens mossa.

G. velox Sharp — *Htr.*: Tämligen allmän på olika slag av fuktig mark.

G. ? nigrutulus Grav. sensu Sharp — *Hol.*: Rök s:n. I Sphagnum vid skogstjärn en hona, som sannolikt är denna art (A. J.).

G. trossulus Nordm. sensu Sharp — *Htr.*: Allmännaste arten.

Baptolinus affinis Payk. — *Hol.*: Sällsynt under lös, svampig bark på murkna barrträd.

B. longiceps Fauvel — *Hol.*: och *Omb.*: Som den föregående, men funnen något talrikare.

Xantholinus laevigatus Jac. — *Omb.*: 2 ex. på fuktig skogsmark under löv. — *Hol.*: 1 ex. i granbarrhög på mossrik skogsmark. — Munster har i Norsk Ent. Tidskr. B. 1, p. 262 påpekat, att *laevigatus* Jac. och *distans* Muls et Rey icke äro synonyma (såsom t. ex. Grill uppfattar dem). *Laevigatus* har alltid bakkanten

[1] huvudformen.

av 7 tergit ljusfärgad, vilket *distans* icke har. I Norge förekommer den förra, men icke den senare arten. Båda arterna anses av de flesta författare på grund av huvudets äggrunda form i systematiskt avseende stå närmare *tricolor* F. än *linearis* Oliv. I Reitters Fauna Germanica göres dock *laevigatus* Jac. och *linearis* v. *longiventris* Heer synonyma, vilket ej kan vara riktigt.

Lathrobium rufipenne Gyll. — *Hol.:* St. Åby s:n. 2 ex. i en Sphagnum-tuva i skogsmosse.

L. elongatum L. var. *fraudulentum* Gangelb. — *Tåk.:* Furåsa. $^{25}/_{4}$ 31. 1 ex. i strandskogens mossa.

Stenus (Hemistenus) foveicollis Kr. — *Dag.:* $^{6}/_{11}$ 30. Flera ex. i vissnade grästuvor å sumpig mossmark. — *Omb.:* $^{26}/_{7}$ 30. 1 ex. på tuvig, sank gräsmark.

S. (Hemistenus) pallitarsis Steph. — *Hol.:* Rök s:n. 1 ex. vid sjöstrand.

S. (s. str.) scrutator Er. — *Slä.:* Karlsfors. St. Åby s:n. $^{12}/_{6}$ 31. 1 ♂ håvad under alar på rik strandvegetation vid ån.

Bledius arenarius Payk. — *Vät.:* Nässja $^{2}/_{7}$ 30. Talrik i en liten fuktig sänka mellan sandkullarna, nära stranden. Flera färgvariationer förekommo, från huvudformen med nästan helt halmgula täckvingar till en mörk form med den gula färgen å täckvingarna inskränkt till ett par obetydliga kantfläckar.

Oxytelus Fairmairei Pand. — *Omb.;* Höje ängen $^{6}/_{8}$ 30. 1 ♂, 2 ♀♀ i hästspillning tillsammans med den allmänt förekommande *O. tetracarinatus* Block.

Trogophloeus elongatulus Er. — *Htr.:* Tämligen sällsynt vårtiden under löv och mossa å fuktig mark.

Coryphium angusticolle Steph. — *Tåk.:* Väversunda. $^{13}/_{12}$ 31. 1 ex. vid siktning av multnade växtdelar (halm och agnar) å lågt liggande, fuktig mossjord.

Acidota cruentata Mannh. — *Omb.:* $^{17-18}/_{10}$ 30. 3 ex. vid håvning i fuktiga sänkor å gräshygge.

Lesteva longelytrata Goeze — Av denna variabla art förekommer i Ombergstrakten en form med korta, bakåt starkt utbredda täckvingar, vilken, om de allmänt brukade handböckerna användas (t. ex. Reitters), lätt kunde uppfattas som *monticola* Kiesw. Följer man emellertid Luze's[1] utförliga beskrivningar över *Lesteva*-arterna, framgår otvetydigt av dessa, att de ifrågavarande djuren måste vara en form av *longelytrata*. Jämförd med *monticola* har *longelytrata* starkare välvda ögon, kortare tinningar, mera framträdande skuldror, kortare och smalare framlår, svagare punktering på bakbröstet samt finare och mera sammanträngd punktering på översidan (O. S.).

[1] Revision der paläarktischen Arten der Staphylinidengattung *Lesteva* Latr. Verh. der k. k. zool.-bot. Gesellschaft in Wien. 1903.

Phyllodrepa gracilicornis Fairm. — *Omb.:* Våren 1930 1 ex. i granbarrhög och 2 ex. krypande på färska granstubbar (A. J., O. S.).

Acrolocha sulcatula Steph. — *Omb.:* Beträffande denna lilla intressanta art ha en del nya iakttagelser gjorts, som visa, att den på Omberg är utbredd och föga sällsynt, om den blott eftersökes vid rätta årstiden och på de lämpliga lokalerna. Först i slutet av juli börjar den visa sig och ses då i barrskogen under stilla aftnar svärma i soliga gläntor. Under hela hösten kan *A. sulcatula* därefter anträffas på ko- eller hästspillning, såväl inuti den slutna barrskogen som på de öppna lövskogsklädda ängsmarkerna. Men arten synes liksom en del andra staphylinider vara nogräknad med spillningens beskaffenhet. Den godkänner sålunda endast färsk spillning, vilken den snabbt infinner sig till, men lämnar, så snart ytan börjar torka.

Euplectus piceus Motsch. — *Hol.:* Rök s:n. $^{17}/_{6}$ 31. 1 ex. under barken av torrtall.

E. punctatus Muls. — *Omb.:* Ett par ♂♂ i det torra maskmjölet under barken av åldriga ekar. — *Hol.:* Enstaka ex. under ek- och aspbark.

Batrisus venustus Reichenb. — *Omb.:* 1 ex. i murken ek. — 1 ex. i murken asp, bebodd av *Lasius niger*.

Euconnus claviger Müll. — *Omb.:* $^{16}/_{4}$ 30. 4 ex. hos *Formica rufa*.

E. fimetarius Chaud. — *Slä.:* St. Lund. $^{8}/_{4}$ 31. Talrik i halmkompost.

Neuraphes coronatus J. Sahlb. — *Omb.:* $^{7}/_{4}$ 30. 1 ex. bland multnande löv i rasbrant vid Kohagshygget.

N. sparshalli Denny — *Omb.:* $^{7}/_{4}$ 30. 1 ex. under löv vid foten av en gammal ek (A. J.). — *Hol.:* St. Åby s:n. $^{19}/_{8}$ 31. 1 ex. i den torra mossan å stammen av en murken ek.

Ptomophagus sericatus Chd. sensu Victor Hansen — *Dag.:* Holmen. $^{16}/_{11}$ 30. 1 ♂ i en gammal lada under multnande halmrester, vari även lämningar av råttbon funnos (A. J.).

Choleva aquilonia Krog. — *Omb.:* Kohagshygget. $^{7}/_{4}$ 30. 2 ex. vid siktning av vissnade ormbunksrester i rasbrant.

Catops nigrita Er. har nyligen[1] uppdelats i två väl skilda arter, som båda finnas i Ombergstrakten, nämligen

C. nigrita Er. sensu Krog. — *Htr.:* Tämligen allmän bland löv och mossa, på as, i svampar o. s. v. och

C. westi Krog. — *Tåk.:* 2 ♂♂ i strandskogens mossa. — *Dag.:* 1 ♂ i halmkompost. — *Vät.:* 1 ♂ i driftranden.

C. sinuatipes Krog. — *Hol.:* St. Åby s:n. 4 ex. i ruttnande skivsvampar å mossrik barrskogsmark.

---

[1] R. Krogerus. Studien über Catops-Arten. Not. Entom. 1931.

Colon (Eurycolon) latum Kr. — *Omb.:* 16—25/4 30. 7 ex. vid sållning av gamla löv- och ormbunksrester i rasbranter på bergets sydsluttning.

C. (Myloechus) angulare Er. — *Omb.:* 24/7 30. 16/10 30. 2 ♂♂ vid håvning å högtliggande gräshygge.

Min vän, redaktör Anton Jansson, Örebro, gjorde mig vid ett besök här uppmärksam på vilka utmärkta fångstplatser för kvällshåvning de för västersolen utsatta, stora gräshyggena på Omberg borde vara, och hans förmodanden besannades på ett glädjande sätt. Genom att vid olika tidpunkter på sommaren och hösten 1930 kvällshåva å de nämnda områdena erhölls ett ganska stort antal för Ombergstrakten och även flera för landet nya arter. Härvid kunde man emellertid ej undgå att märka med vilken oregelbundenhet kvällsdjuren (särskilt *Colon*- och *Liodes*-arterna) uppträdde. För att studera deras förhållande till väderleken m. m. utvaldes på det högt belägna Ragelshygget ett större område (c:a 3 har), som besöktes ett 10-tal gånger och vid varje tillfälle grundligt och uthålligt genomsöktes medelst håvning. Varje gång gjordes anteckningar om väderlek och utbyte, varur här ett utdrag lämnas:

Före d. 15/7 erhölls ringa utbyte vid kvällshåvning.

1) 24/7. Klockan 19—20,30. + 18° (i genomsnitt). Vindstilla. Klar himmel. — Rikligt utbyte av *Liodes, Colon, Hydnobius strigosus* Schmidt, *Sphaeroderma testaceum* F., *Crepidodera* m. fl. Bästa fångsttiden kl. 19,30—20.

2) 25/7. Kl. 18,30—20,30. + 20° Frisk n. o. vind. Klar himmel. — Medelmåttigt utbyte.

3) 26/7. Kl. 17—20. + 26°. Vindstilla. Solrök. Kvav, tryckande luft. — Anmärkningsvärt dåligt utbyte, ej endast av *Liodes* och *Colon* utan också av andra skalbaggar, som bruka erhållas vid håvningen (*Carabider* såsom *Bradycellus harpalinus* Serv. och *Amara*-arter, *Staphylinider, Ephistemus*- och *Atomaria*-arter, *Micrambe abietis* Payk., *Olibrus*- och *Meligethes*-arter, *Latridiider, Scymnus*- och *Trixagus*-arter, *Elaterider, Cantharider, Chrysomelider, Apionider, Curculionider* o. s. v.).

4) 19/8. Kl. 18—19,30. + 21°. Tämligen frisk vind. Av tunna moln beslöjad himmel. Fuktig och ganska tryckande luft. Första vackra dagen efter en längre period av regn och kyla. — Ganska rikligt utbyte, dock icke en enda *Liodes*.

5) 22/8. Kl. 16—16,30. + 18°. Vindstilla. Duggregn. — Nästan intet utbyte förutom 1 ex. av *Liodes Triepkei* Schmidt!

6) 28/8. Kl. 17—19. + 19°. Vindstilla. Lätta molnslöjor. — Medelmåttigt utbyte.

7) 29/8. Kl. 17—19. + 20°. Vindstilla. Nästan klar himmel. — Det rikaste utbyte, som erhölls under någon håvning, särskilt

av *Colon* och *Liodes*. Bästa fångsttiden denna dag var i påfallande grad sista halvtimmen före solnedgången, d. v. s. kl. 18,30—19.

8) 21/9. Kl. 16—18. +16°. Vindstilla. Beslöjad himmel. På aftonen åskväder. — Klent utbyte. Av *Liodes* ett par ex. av höstarterna.

9) 16/10. Kl. 15—16,30. +12°. Vindstilla. Klar himmel. — Ringa utbyte, men flera arter, som ej tidigare iakttagits i trakten.

10) 17/10. Kl. 14,30—16,30. +14°. Svag vind. Nästan hela himlen täckt av moln. — Om utbytet gäller detsamma som föregående dag.

Sommaren 1931 företogos nya håvningar på samma hygge, men utbytet blev varje gång synnerligen obetydligt, trots att väderleksförhållandena ej föreföllo vara ogynnsamma.

Av ovan skildrade lilla undersökning kunna tyvärr ej några positiva slutsatser dragas, men det torde beträffande *Liodes*- och *Colon*-arterna vara uppenbart, att deras uppträdande ovan marken (på vegetationen) icke beror enbart på väderleksförhållandena utan även på någon annan faktor. Under för svärmningen gynnsamt väder (värme och vindstilla) kan man nämligen på ett område, där man vet att *Liodes* och *Colon* leva, vid samma tidpunkt under samma år en kväll finna dem talrikt, men en annan kväll nästan icke alls.

I det följande omnämnas alla på gräshyggena erhållna *Colon*- och *Liodes*-arter, eftersom i tidigare förteckningen lämnade uppgifter rörande vissa arter huvudsakligen gälla andra biotoper.

Colon (Myloechus) appendiculatum Sahlb. — *Omb.:* 24/7 30. 1 ex. vid kvällshåvning å gräshygge.

C. (Myloechus) brunneum Latr. — *Omb.:* 12/7—19/8 30. Allmännaste arten vid håvning på gräshyggen. Den varierar liksom den följande arten starkt i fråga om storlek, färg, skulptur och hanens sekundära könskaraktärer.

C. (Myloechus) dentipes Sahlb. — *Omb.:* 18/8—16/9 30. Uppträdde under ett par kvällar i slutet av augusti tämligen talrik vid håvning å gräshyggen.

Hydnobius strigosus Schmidt — *Omb.:* 24/7—29/8 30. 10 ex. vid kvällshåvning å gräshyggen.

Liodes calcarata Er. — *Omb.:* 25/6—17/10 30. Allmännaste arten på gräshyggena, varest den detta år uppträdde talrikast i slutet av juli—början av augusti. Mycket varierande i storlek, färg m. m.

L. cinnamomea Panz. ab. *oblonga* Er. — *Omb.:* 18/8—5/9. 3 ex. håvade, varav ett å gräshygge och de båda övriga på gräs och örter i gles granskog.

L. curta Fairm. — *Omb.:* 21/9 30. 1 ex. kvällshåvat å gräshygge. — Såsom i Ent. Tidskr. 1931, p. 204 meddelats kunna möjligen ett 10-tal andra på ett gräshygge d. 28/8 30 håvade ex.

höra till samma art, ehuru de i vissa avseenden avvika från det förstnämnda *curta*-ex.

L. dubia Kugel — *Omb.:* $^{1}/_{7}$—$^{28}/_{8}$ 30. Sparsam vid kvällshåvning å gräshyggen.

L. obesa Schmidt — *Omb.:* $^{11}/_{7}$—$^{29}/_{8}$ 30. Något talrikare än föregående art vid kvällshåvning å gräshyggen. — Den $^{29}/_{8}$ togs ett antal ex. av den höstform med mörk antennklubba, som Victor Hansen omnämner i Danmarks Fauna. Biller. V.

L. ovalis Schmidt. — *Omb.:* $^{21}/_{5}$—$^{24}/_{7}$. På gräshyggena sällsynt, något talrikare i lövängarna. — *Tåk.:* Väversunda. $^{28}/_{10}$ togs 1 ♂ krypande vid växtrötter på ängsartad fastmark nära stranden.

L. parvula Sahlb. — *Omb.:* $^{29}/_{5}$—$^{18}/_{10}$ 30. Ej sällsynt vid kvällshåvning å gräshyggen. — Eljest även tagen i skogsmark och som övervintrande i mossa o. d.

L. rhaetica Er. var. *fracta* Seidl. — *Omb.:* $^{24}/_{7}$—$^{29}/_{8}$ 30. 4 ex., varav tre vid kvällshåvning å gräshyggen och ett på markvegetationen i gles granskog.

L. rugosa Steph. — *Omb,:* $^{16}/_{10}$ 30. + 12° C. 1 ♂ vid håvning å gräshygge. — $^{19}/_{9}$ 31. + 12° C. 1 ♂, 2 ♀♀ vid håvning på samma hygge.

L. silesiaca Kr. — *Omb.:* $^{24}/_{7}$—$^{21}/_{9}$ 30. 12 ex. vid håvning å gräshyggen; flertalet i slutet av augusti.

L. Triepkei Schmidt — *Omb.:* $^{24}/_{7}$—$^{29}/_{8}$ 30. 3 ex. vid håvning å gräshygge.

Agathidium nigrinum Strm. — *Omb.:* $^{18}/_{10}$ 30. 1 ex. vid kvällshåvning å gräshygge.

A. sphaerulum Reitt. — *Hol.:* Om denna art kan tilläggas, att den i juni 1931 tagits i stort antal på myxomyceter under lös och svampig tallbark.

Abraeus granulum Er. — *Omb.:* Alvastra. $^{6}/_{4}$ 30. 1 ex. i det inre av en murken asp i sällskap med *Plegaderus caesus* Hrbst., som förekom i stort antal. Aspen var bebodd av *Lasius niger.* — *Hol.:* Rök s:n. $^{27}/_{7}$ 31. 8 ex. i den murkna splinten av en gammal ek.

Hister bimaculatus L. — *Dag.:* Holmen. $^{7}/_{7}$ 31. 1 ex. i drivbänksavfall.

H. funestus Er. — *Hol.:* St. Åby s:n. $^{25}/_{5}$ 30. 1 ex. i saften vid färsk ekstubbe.

Ptenidium fuscicorne Er. — *Hol.:* Rök s:n. $^{14}/_{5}$ 30. Flera ex. i lövsträng på sumpig sjöstrand.

P. turgidum Thoms. — *Omb.:* $^{6}/_{4}$ 30. 7 ex. i den murkna veden av en asp, bebodd av *Lasius niger.*

Acrotrichis (Trichopteryx) brevipennis Er. — *Htr.:* Tämligen allmän på fuktig mark, särskilt i Tåkernområdet.

A. ?dispar Matth. — *Omb.:* Ett antal ex., tagna i kospill-

ning, synas på grund av täckvingarnas längd och form böra föras till *dispar* (och ej *sericans* Heer), men då antennerna äro mörka, kan bestämningen ej anses fullt säker.

A. montandoni Allib. — *Omb.*: Några ex. i murken asp, bebodd av *Lasius niger*. — *Slä.*: Alvastra. Talrik i halmkompost.

A. sericans Heer — *Htr.*: Allmän i myllan under torkande kospillning.

Baeocrara litoralis Thoms. — *Omb.*: 22/6 29. 1 ex. i ogräshög på trädgårdsland. — 6/8 30. 3 ex. i myllan under hästspillning.

Nephanus Titan Newm. — *Hol.*: St. Åby s:n. 11/8 31. 1 ex. i skivsvamp på mossrik skogsmark.

Pteryx suturalis Heer — Av denna art föreligga nya fynd. — *Hol.*: 10/6 31. Under tallbark i skogsmosse. — 3/8 31. Talrik under barken av murken ek. — *Omb.*: 18/8 31. 2 ex. håvade å gräshygge.

Ptiliolum fuscum Er. — *Omb.*: 1 ex. vid eksaft. — *Hol.*: 1 ex. vid d:o. — *Dag.*: Ett par ex. i halmkompost.

P. Spencei Allib. — *Slä.*: St. Lund. 8/4 31. 2 ex. i halmkompost.

P. Kunzei Heer — *Omb.*: 6/8 30. Talrik i myllan under hästspillning.

Ptinella testacea Heer — *Hol.*: St. Åby s:n. 3/8 31. 1 ex. under ekbark (i sällskap med *Pteryx*).

P. tenella Er. — Ett nytt fynd av denna art ger upplysning om dess levnadssätt. — *Hol.*: 27/7 31. Talrik i det torra trämjölet under barken av en murken ek.

Scaphidium quadrimaculatum Oliv. — *Hol.*: Rök s:n. 10/6 31. 1 ex. under den svampiga barken av en grov torrtall, växande i en mosse.

Aphodius plagiatus L. — *Tåk.*: Källstad. 3/6 30. Ett par ex. av *huvudformen* (som ej tidigare iakttagits i trakten) på nakna, fuktiga lerfläckar.

A. nemoralis Er. — *Vät.*: Alvastra. 19/5 31. 1 ex. under detritus. — D:r O. Sjöberg har förut funnit ett ex. av arten i Loos (Ent. Tidskr. 1928), vilket han jämfört och funnit väl överensstämma med mitt (O. S.).

Trox scaber L. — *Hol.*: Rök s:n. 27/7 31. 2 ex. i gamla fågelnästen under barken av murken ek.

Systenocerus caraboides L. var. *rufipes* Hrbst. — *Vät.*: Alvastra. 24/5 31. 1 ex. på oxelbuske (tillvarataget av Redaktör Jansson).

Laccobius bipunctatus F. — I den tidigare förteckningen åsyftades under detta namn (i enlighet med Reitters nomenklatur) den art, som enligt modernare uppfattning (V. Hansen. Danmarks Fauna.

Biller. Hydrophilidae. 1931) bör heta *albipes* Kuw. Bestämningen är emellertid felaktig, och de ifrågavarande ex. höra till en större och ljusare form av *minutus* L. med finare och glesare thoraxpunktur än hos normalt utvecklade invider av denna art. — *L. albipes* Kuw. synes ännu ej med säkerhet vara känd norr om Tyskland. Den saknas sålunda i Danmark, och enligt T. Munster (Norsk Ent. Tidskr. B. I., p. 273) beror uppgiften om dess förekomst i Norge också på felbestämning.

Synonymiken inom släktet *Laccobius* är ganska tillkrånglad, och enligt V. Hansens nyutkomna, utmärkta handbok (l. c.) kan med namnet *bipunctatus* avses ej mindre än tre olika arter, nämligen *biguttatus* Gerh. (= *bipunctatus* Thoms.), *bipunctatus* Fabr. (= *alutaceus* Thoms.) och *albipes* Kuw. (= *bipunctatus* Rottenb., Ganglbauer, Reitter).

Meligethes corvinus Er. — *Omb.:* Några ex. håvade i maj på örter i lövängarna.

M. ovatus Sturm. — *Omb.:* 19/8 30. 8 ex. håvade å örtrika gräshyggen.

Epuraea terminalis Mnnh. — *Hol.:* Rök s:n. 4/7 30. 3 ex. (i sällskap med talrika *abietina* J. Sahlb.) under lossnande bark på nyfällda björkar (O. S.).

Cryptarcha strigata Fbr. — *Omb.:* Ett 10-tal ex. på savande ekstubbar (tillsammans med *C. imperialis* Fbr.).

Cychramus luteus Fbr. v. *fungicola* Heer. — *Omb.:* 1 ex i trädsvamp.

Monotoma longicollis Gyll. — *Dag.:* Holmen. 13/12 31. 1 ex. i halmkompost (i sällskap med mängder av *M. bicolor* Villa och *Anthicus formicarius* Goeze).

Paramaecosoma melanocephalum Hrbst. — *Vät.:* Alvastra. 19/5 31. 1 ex. under detritus.

Cryptophagus subdepressus Gyll. — *Omb.:* 28/8 30. 1 ex. vid kvällshåvning å gräshygge (A. J.). 29/4 31. 2 ex. under mossa vid roten av gammal granstubbe å förutnämnda hygge.

Caenoscelis ferruginea Sahlb. — *Omb.:* 6/5 31. 2 ex. under torra löv vid foten av murken ek, insprängd i naturskog av gammal gran.

Atomaria (Anchicera) morio Kolen. — Till kunskapen om denna arts levnadssätt lämna ett par nya fynd bidrag. — *Hol.:* St. Åby s:n. 21/5 30. Ett par ex. på mögelsvampar å granris, liggande i högar å mossrik skogsmark. — *Omb.:* 6/5 31. 1 ex. vid sållning av multnande löv invid en murken ek.

A. (Anchicera) ornata Heer. — Har på Omberg visat sig vara en ganska allmän art, som svärmar tidigt på våren i soliga skogsgläntor och som i övrigt träffas i granbarrhögar.

A. (s. str.) procerula Er. — *Omb.*: 30/4—6/5 30. 6 ex. flygande i barrskogsgläntor. — 17/10 30. 1 ex. håvat i gräshygge.

A. (Anchicera) Reitteri Löwend. — *Slä.*: Alvastra. 7/4 31. 1 ex. i Typhas bladslidor. *Dag.*: 24/4 31. 3 ex. vid sållning av löv under sälg o. a. buskar i mossens kant. — *Tåk.*: Holmen. 1 ex. i driftranden å översvämmad sumpäng (A. J.).

A. (s. str.) umbrina Gyll. — Nya fynd av denna art: *Omb.*: 6/12 30. 1 ex. i murken sälg. — *Hol.*: St. Åby s:n. 3/8 31. 4 ex. i skivsvamp på kullblåst asp.

A. (s. str.) badia Er. — *Omb.*: Elvarum. 11/5 31. 1 ex. i torrgran under barken, som på insidan var bevuxen med vita mögelsvampar (A. J.). — Enligt meddelande från Redaktör Jansson är arten av honom och D:r Sjöberg tidigare tagen i Hamra nationalpark i Dalarna.[1]

Olibrus bimaculatus Küst. — *Omb.*: Ej sällsynt på våren i maskrosblommor och på sommaren vid håvning å örtrika gräshyggen. — *Dag.*: 24/4 31. 6 ex. vid sållning av löv under sälgar o. a. buskar på fuktig mark i mossens södra kant.

Corticaria foveola Beck. — *Omb.*: Ett par ex. flygande i barrskogsgläntor på våren. — *Hol.*: 1 ex. i granbarrhög.

Cartodere elongata Curt. — *Omb.*: 3/12 30. 3 ex. bland fuktiga, multnande löv i det inre av en ihålig oxel.

Cerylon impressum Er. — *Hol.*: Rök s:n. 27/7 31. 1 ex. under barken av en grov torrtall.

Cis punctulatus Gyll. — *Hol.*: 2 ex. under svampig tallbark. — *Omb.*: 1 ex. under svampig granbark.

Scymnus rubromaculatus Goeze — *Omb.*: 6 ex. vid kvällshåvning å gräshyggen under sommarens senare del. — 29/4 31. 6 ex. bland mossa vid foten av gamla granstubbar. — Hos de få ♂-ex. jag tagit, är den röda färgen å thorax otydlig och inskränkt till framhörnen (A. J.).

Dryops anglicanus Edw. — *Tåk.*: Svälinge. 8/5 30. 1 ♂ från en under sommaren uttorkande vattengrop nära stranden.

Orithales serraticornis Payk. — *Hol.*: Rök s:n. 16/5 30. 1 ex. flygande i gammal barrblandskog.

Elater pomonae Steph. — *Tåk.*: Imagines (och larver av förmodligen samma art) ha upprepade gånger på våren iakttagits under barken av murkna aspstubbar i strandskogen.

Cyphon kongsbergensis Munster. — *Hol.*: 15/7—20/8 31. Rätt talrik på sälgbuskar i kanten av Sphagnum-mossar (A. J.). — För att få utländskt material av *ochraceus* Steph. att jämföra med tillskrev jag Em. Reitter, Paskau, men blev förvånad, då det erhållna ex. (mellaneuropeiskt) visade sig vara en ♀ av *kongsbergensis* med

[1] Senare publicerat i »Insektfaunan i Hamra nationalpark». A. Jansson och O. Sjöberg. K. Sv. V. A:s skrifter i Naturskyddsärenden. 1932.

de hos denna arts hona lätt iakttagbara könskaraktärerna (se Norsk E. Tidskr. B. I, p. 292!). Är lokaletiketten att lita på, skulle sålunda den av Munster i Norge upptäckta arten *kongsbergensis* ha en ganska vidsträckt utbredning. Fynd från Finland äro också bekanta.

C. punctipennis Sharp. — *Dag.*: 2 ex. — *Tåk.*: $^{3}/_{6}$ 31. 1 ex. håvat. — *Hol.*: $^{3-7}/_{8}$ 31. 7 ex. på lövbuskar i mosskanter.

Dictyopterus minutus Fbr. — *Omb.*: $^{25}/_{7}$, $^{28}/_{8}$ 31. 2 ex. vid kvällshåvning å gräshyggen.

Ptinius dubius Strm. — *Omb.*: Mickelstorp. $^{6}/_{5}$ 31. 1 ex., som fastnat i kådan på en färsk granstubbe.

Stagetus pilula Aubé — *Omb.*: $^{29}/_{5}$ 31. 1 ex. i murken ek.

Orchesia undulata Kr. — *Hol.*: St. Åby s:n. $^{14}/_{8}$ 31. 2 ex. vid siktning av murket ekvirke och därpå växande trädmossa.

Acmaeops femorata L. — *Hol.*: Röks s:n. $^{15}/_{7}$ 31. 1 ex. sittande på en gärdesgård i gammal barrblandskog.

Leptura inexspectata Jansson et Sjöberg — *Hol.*: $^{15}/_{7}$—$^{30}/_{8}$. Föga sällsynt i blommor.

Monochamus galloprovincialis Ol. v. *pistor* Germ. — *Hol.*: Rök s:n. $^{17}/_{7}$ 31. 1 ♂, $^{1}/_{8}$ 31. 1 ♀. Båda ex. sutto och solade sig på vedstaplar i 150-årig, av yxan tämligen orörd naturskog av gran och tall (A. J.).

Crepidodera interpunctata Motsch. v. *sublaevis* Motsch. — *Omb.*: Förekommer i sällskap med *ferruginea* Scop., men synes ej vara lika allmän som denna art (O. S.).

Psylliodes cucullata Illig. — *Omb.*: $^{29}/_{8}$ 30. 6 ex. vid håvning å gräshygge.

Diodorrhynchus austriacus Oliv. — *Hol.*: Rök s:n. 1 ex. av den mörka huvudformen, håvat på vegetationen i gammal tallskog.

Otiorrhynchus desertus Rosenh. — *Omb.*: Mickelstorp. $^{6}/_{5}$ 31. 2 ex. siktade ur löv vid foten av gamla, i granskogen insprängda ekar.

Phytonomus elongatus Payk. — *Tåk.*: 5 ex. i driftranden.

Bagous petro Herbst — *Tåk.*: Holmen. $^{3}/_{6}$ 31. 2 ex. vid sållning i driftranden å översvämmat sumpängsområde.

Magdalis phlegmatica Herbst — *Hol.*: Rök s:n. $^{10-17}/_{6}$ 31. 3 ex. på ungtallar.

Orchestes avellanae Donav. — *Hol.*: St. Åby s:n. $^{16}/_{6}$ 31. 1 ex. på ek.

O. decoratus Herm. — *Hol.*: St. Åby s:n. $^{25}/_{5}$ 31. 1 ex. på sälg.

Phytobius muricatus Bris. (= *granatus* Thoms. nec Gyll.) — *Omb.*: $^{20}/_{4}$ 30. 1 ex. bland fuktiga löv i rasbrant. — *Tåk.*: Holmen. $^{3-7}/_{6}$ 31. 5 ex. i driftranden på översvämmad sumpäng.

Den art, som professor Aurivillius beskriver i Sv. Insektsfauna,

är på grund av de angivna karaktärerna »klor enkla» och »ovan nästan naken» *granatus* Thoms. (= *muricatus* Bris.) och ej *granatus* Gyll. (såsom dessa arter uppfattas av Victor Hansen och de tyska författarna, t. ex. Reitter). *Granatus* Gyll., som har tandade klor och översidan tätt gråfjällig med undantag av täckvingarnas svarta knölar, förekommer i Mellaneuropa, men däremot ej i Danmark, Finland och Norge. *Muricatus* Bris. (= *granatus* Thoms.) är anträffad i alla tre grannländerna.

Coeliodes ruber Marsh. — *Omb.:* 29/4 31. 1 ex. i vinterkvarter vid foten av en gammal ek. — *Vät.:* Alvastra. 21/5 31. 1 ex. i driftranden.

Ceutorrhynchidius posthumus Germ. — *Vät.:* Alvastra. 21/5 31. 6 ex. å cruciferer å strandbrinken (A. J.).

Anisandrus dispar Fabr. — *Hol.:* St. Åby s:n. 25/5 30. I splinten på färska ekstubbar hade arten börjat gräva sig in med ingångskanaler från stubbarnas tvärsnittytor.

Dryocoetes villosus Fabr. — *Omb.:* Döda ex. av arten tillvaratagna i murken ek.
